

AUTORITARNA POPULISTIČKA IDEOLOGIJA

I

Pokušaj iscrtavanja novih geopolitičkih granica u euro-azijskim prostorima, s permanentnim jačanjem autoritarnih vladara, nema značenje okončanja nezavršenih (zamrznutih) sukoba između starih i novih globalnih i lokalnih protivnika. Radi se o pokušaju kreiranja novog prostora za efektivnije funkcioniranje populističkih autoritarnih režima izraslih na promjenama neoliberalizma koje su zahvatile svijet krajem prošlog i početkom ovog milenijuma. Nije više samo nerazvijeni/nedemokratski svijet (?) pun novih autoritarnih populističkih vibracija, frustracija i nagona za latentnim sukobima koji prijete da razore svaki oblik ljudske zajednice u kojoj bi ostalo minimum prostora za prava i slobode čovjeka i slobodnu njegovu volju. „Novi ruski svijet“ nesumnjivo podržan od „novog islamskog svijeta“ i „kineskog komunističkog svijeta“, koji su sve vidljiviji na horizontima 21 stoljeća, sve više sužavaju prostore za dalji razvoj sloboda čovjeka i manjinskih grupa, što vodi sužavanju prostora u kojem bi se mogao garantirati bar minimum ljudskog dostojanstva u 21 stoljeću. Ni najrazvijenije zemlje sa historijskim backgroundom liberalnih demokracija i sloboda nisu uspjele izbjeći zamku populističke demagogije. Nedavno je tzv. „Trampov populizam“ doveo do ozbiljne destabilizacije unutaršnjeg liberalnog demokratskog sistema USA, intenzivirao skepticizam unutar transatlantske integracije i suradnje, podstaknuo istupanje Vel. Britanije iz porodice evropske zajednice država (BREXIT), te doveo do ozbiljnog narušavanja odnosa unutar NATO saveza, što se demonstrira kroz permanentnu unutarnju konfrontaciju sa autoritarnim vladarima Turske i Mađarske koje su članice NATO saveza.

Na samom početku ovog milenija populistička retorika dovest će u pitanje multilateralnu suradnju među državama, intenzivirat će ulogu i značaj interesa nacionalne države, odbacujući time značaj univerzalnih vrijednosti i zajedničkih interesa čovječanstva koji počivaju na zajedničkim globalnim sociokulturnim vrijednostima općih prava i sloboda čovjeka i manjina. Isključujući značaj individualnih prava i sloboda čovjeka populisti efektivno izvode kolektivni koncept „obespravljenih naroda“ preko kojeg koriste „stvarno nezadovoljstvo“ naroda, konfrontirajući ga sa vladajućom korumpiranom i povlašćenom nacionalnom elitom, odbacujući svaku mogućnost rehabilitacije prava i sloboda čovjeka i manjinskih grupa, što će im poslužiti kao platforma poticanja straha i mržnje kod „obespravljenog naroda“ protiv ne samo „nepravednog i korumpiranog sistema kriminalnih elita“ već prije svega protiv individualnih prava i sloboda čovjeka i manjinskih grupa. Promovirajući strah i mržnju „obespravljenog puka“ ili „nacije“ populisti uspjevaju brzo osvojiti javni prostor nastojeći populističku retoriku transferirati u novu populističku doktrinu koja bi se prvenstveno oslanjala na populističku mobilizaciju fokusiranu na anti-pluralizam, anti-institucionalizam i anti-elitizam.

Sa fokusom autoritarne populističke doktrine na stvaranje straha i mržnje kod „obespravljenog naroda-nacije“ kroz inspiraciju populističke mobilizacije, anti-pluralizma, anti-institucionalizma i anti- elitizma, otvara se prostor za stvaranja haosa biblijskih razmjera u kojem će nastupiti potop svih ljudskih vrijednosti i morala za koje se čovječanstvo tako uporno borilo od kataklizme koju mu je donio nacistički populizam 30-ih godina prošlog stoljeća, na koji se danas sve više oslanja retorika dolazećeg tzv. demokratskog (izbornog) autoritarnog populizma. Da li se ovdje radi o dolazećem talasu jednostavno primitivnog, grubog i manipulativnog „demokratskog autoritarnog populizma“ koji gura čovječanstvo u novu tragediju, ili je pak nešto drugo u pitanju, što običnom posmatraču društvenih frustracija izmiče iz vidokruga? Kako detektirati tu potencijalnu skrivenu opasnost populizma koji ima pretenziju dominirati svjetskom političkom scenom, pitanje je koje danas absorbira pažnju brojnih istraživača i praktičara u ekonomskim, političkim, psihološkim i antropološkim studijama. Još ne postoji cjelovita znanstvena studija koja bi uspješno elaborirala ovaj fenomen 21 stoljeća. Tu i tamo se susrećemo sa fragmentarnim pristupom autoritarnom nacionalističkom konceptu populizma koji se prevashodno oslanja na nacionalni i vjerski background grupe (nacije) što ga čini lakše prepoznatljivim. Međutim, autoritarni populizam na početku 21 stoljeća zahvata mnogo širu lepezu društvenih, socijalnih, kulturnih, političkih, ekonomskih, ekoloških, psiholoških i ideoloških determinanti što ga čini sve teže prepoznatljivim u okviru kompleksnih promjena globalne neoliberalne strukture. Pobjeda Trampove ultradesničarske populističke retorike i njegov dolazak na čelo birokratske arhitekture u Bijeloj kući učinit će desničarski populizam u svijetu znatno ojačanim što će mu dati veliki polet u agresivnosti posebno u antimigrantskoj, ksenofobičnoj, seksističkoj i anti-LGBTQ politici i retorici. Premda je izgubio na predsjedničkim izborima Tramp je sa svojom populističkom retorikom osvojio skoro polovinu glasača u USA (47%), uprkos više od 260.000 smrtnih slučajeva u USA od COVID-19 virusa za vrijeme njegovog mandata u Bijeloj Kući, Jačanje autoritarne populističke retorike dovesti će i do istupa Vel Britanije iz EU, što će sa agresijom Rusije na Ukrajinu, značajno promijeniti arhitekturu globalnih odnosa, što eksplicitno ukazuje na veliku političku moć autoritarne populističke retorike. Talas autoritarne populističke retorike zahvatio je najmnogoljudniju zemlju svijeta Indiju koja je doskora važila za najstariji i nepresušni bazen građanskih sloboda. Zapadna Evropa najsnažnije uporište liberalne demokracije u 21 stoljeću nije ostala pošteđenja utjecaja ideja autoritarnog populizma. U Poljskoj, vladajuća stranka Pravo i pravda (PiS) pokušava da progura drakonski zakon o abortusu koji je naišao na široko protivljenje. A u Mađarskoj je premijer Viktor Orbán nedavno predložio izmjene izbornog zakona kako bi pooštrio kontrolu nad zemljom, u kojoj njegova stranka već ima veliku većinu u parlamentu. On takođe pokušava da u zakon unese transfobične definicije roda. Čak i u nekim zemljama u kojima populistički lideri nisu na vlasti, autoritarni populistički pokreti dobijaju značajno otvoren prostor za njihovo djelovanje. Nedavna anketa Francuskog Instituta za javno mnijenje pokazuje da Marine Le Pen iz krajnje desničarskog Nacionalnog skupa izrasta u najozbiljniju prijetnja francuskom demokratskom liberalizmu.

Premda neuspješni u borbi sa pandemijom COVID-19, autoritarni populistički režimi zahvaljujući manipulativnoj i haotičnoj politici odgovora na pandemiju zadobijaju značajnu podršku javnog mnijenja. Tako će u Brazilu, jednoj od najpogođenijih zemalja pandemijom COVID-19 predsjednik Jair Bolsonaro, zahvaljujući državnim isplata za kompenzaciju Brazilcima koji su izgubili posao ili prihod, dugo vremena uživati visoku podršku Brazilaca.

Čak kada je njegova desničarska vlada izgubila od radničke partije 2022. njegov nasljednik ljevičar Luiz Inacio Lula da Silva (*Luiz Inácio Lula da Silva*) stao je uz bok globalnom populizmu podržavajući politiku autoritarnog ruskog predsjednika i kineskog autoritarnog režima. Slična se priča ponavlja i u Rusiji gdje je pandemija COVID-19 za kratko oborila popularnost diktatora Vladimira Putina sa 94% na 59% da bi nakon kompenzacije za izgubljeni posao ili umanjeni prihod građanima, i sve izraženijeg propagiranja opasnosti za opstanak Rusije, njegov rejting porastao na 69%. I turski autokrat Recep Tayyip Erdogan, preživio je sve izazove velike pandemije i političkih nemira zahvaljujući brojnim populističkim kompenzacijama i isplatama te širenjem straha od gubljenja vjerskog identiteta države putem kreiranja imaginarnog vojnog puča, što je vodilo potiskivanjem koncepta sekularizma, kao političkog koncepta, na margine turskog društva. U Indiji Bharatiya Janata Partija (BJP) premijera Narendre Modija – desničarska hinduistička nacionalistička grupa – pobijedili su na prvim izborima u eri Covida u državi Bihar, za koje se očekivalo da će izgubiti. Popularnost filipinskog autoritarnog predsjednika Rodriga Dutertea dosegla je rekordan nivo za vrijeme pandemije. Autoritarni populistički pokreti izrastaju na rubovima globalnih ekonomskih, kulturnih i političkih promjena koje su posljedica novog tehnološkog razvoja čovječanstva, što će u budućnosti inherentno jačati, širiti i radikalizirati autoritarnu populistički retoriku, približavajući je sve bliže novom konceptu autoritarne populističke ideologije. Nesmetan razvoj autoritarne populističke ideologije mogao bi ozbiljno ugroziti liberalnu demokratsku doktrinu i time dovesti čovječanstvo na rub novog globalnog ideološkog sukoba, što bi ostavilo teške posljedice na korpus prava i slobode čovjeka. Otuda je izuzetno značajno pitanju autoritarnog populizma pristupiti na pronicljiv, oštrouman, razborit, razuman, inteligentan način, koji bi mogao pomjeriti „doktrinu kreativne modernosti“ od apstraktnog teoretskog koncepta ka aplikativnom razvojnom projektu koji bi ostavljao malo prostora za stvaranje „doktrine autoritarnog populizma“. Otuda je od izuzetno velikog značaja pratiti proces sučeljavanja „doktrine kreativne modernosti“ sa „ideologijom autoritarnog populizma“.

II

U ovom milenijumu novih tehnologija, novih generacija sloboda i prava čovjeka i novih nadanja čovječanstva, svjedoci smo stvaranja novog saveza **AUTORITARNIH PREDATORA I NASILNIKA**. Taj novi predatorski savez, koji je ujedinjen samo u borbi protiv sloboda i prava čovjeka, uspješno je nametnuo kolektivna prava nacije, države, crkve, kao prioritetna prava, koja potiskuju individualna prava čovjeka, što će otvoriti brojna pitanja sudbine čovječanstva u 21 stoljeću. Uspostavljajući dominaciju kolektivnih prava nad individualnim pravima i slobodama čovjeka, autoritarni populizam prividno prikriva i poravnava sve neravnine između stoljećima nepomirljivih vrijednosti kršćanstva (pravoslavlja), islama i komunizma. Kolektivni interesi kriminalnih oligarha, komunističkih lidera, ajatolaha i uleme... našli su se interesno sjedinjeni u vjekovnoj borbi protiv čovjeka, njegove slobode i prava na život. U tom jedinstvu autoritarnih interesa svaka ideja socijalne reforme biva diskreditovana nasilnom retorikom autoritarnog populizma.

U autorizaciji političkih uvjerenja autoritarnog populizma učestvuje gomila „ozbiljnih mislilaca i opsesivnih ekscentrika, pragmatičara i proroka univerzalnog pogleda, sanjara i

čudaka, vjerskih fanatika i ludaka“. Koncept društva koje se pojavljuje na horizontima ove političke autorizacije je društvo sa neprikosnovenom voljom vladara i crkve, sa razvodnjenom melanholijom i strahom čovjeka, više agrarno nego urbano, sa slabim sindikatima i moćnom policijom i vojskom. U tom savezu između vladara i crkve, ozbiljnih mislilaca, ludaka i proroka, čovjek obuzet strahom da ne izgubi posao i strahom od rata, ostaje paralizovan i nesposoban da samostalno misli i djeluje, što cijelo društvo uvodi u ozbiljnu paniku stvarajući opću psihologiju straha. U toj psihologiji općeg straha brzo se šire dezinformacije što ljude čini nervoznim, ekonomski nesigurnim i više religioznim, što proizvodi sve više nedostatak kontrole nad sopstvenim životom, što stvara otuđeno i sumnjivo okruženje, u kojem se jednostavno traži spasitelj. U takvom općem okruženju straha, melanholije i osjećanja nemoći čovjeka, jedan proračunat ludak i lažov može da uvede cijeli narod u psihičko stanje bolesti. Polako metodično i sistematski autoritarni populisti „isteruju narod iz pameti“. To je globalno psihološko raspadanje nacije koje uzima sve više i više maha što na sve strane širi kriminal, nemoral, laž i prevare. Laž i prevara, kriminal i nemoral, prezir i mržnja, postaju neophodni a time i istiniti. U toj vibraciji između lažne istine i istinite laži svako počinje pitati sam sebe: Da li sam lud? Da li su svi ljudi? Da li je cijeli svijet lud? I to je definitivno ciljani efekat autoritarne političke retorike ludaka i populista. U tom općem psihološkom raspadanju nacije (fenomen plinskog svijetla) u kojem „razum razdvaja ljude a strast ih ujedinjuje“ gubi se svaka razlika između vjere, nacionalizma, fašizma, boljševizma i komunizma. Parola ispisana u retorici autoritarnih populista „sve je u državi, ništa izvan države, ništa protiv države“, je objektivno profašistički stav, koji postaje noćna mora demokratske skice svijeta u 21 stoljeću. Kakva je priroda ove autoritarne vjersko-nacionalističke i ideološko-populističke retorike koja prijete da izraste u ideologiju populističke „trajne radosti i sreće novog svijeta“, u kojoj bi borba za čovjeka izgledala kao besmislena utopija u 21 stoljeću. U ovom nadrealnom okruženju progres čovječanstva u 21 stoljeću nije ništa drugo do stvaranje niza utopija, koje su inspirativni protivotov pesimiza i neznanje čovjeka, kako to primjećuje Oskar Vajld. U svijetlu utopijske borbe za slobode čovjeka, „trajna radost i sreća savršenog autoritarnog populističkog svijeta“ otkriva svu prazninu i nemoć autoritarne populističke demagogije da jasno skicira sliku svog „savršenog svijeta“, u kojem nema individualnih prava i sloboda čovjeka, nema slobodne misli i slobodne volje čovjeka, već samo volja vladara i boga (crkve) koja natkriljuje slobodnu volju čovjeka i naroda. Autoritarna populistička retorika neminovno prerasta u sumornu i dosadnu dijalektiku međusobnog razumijevanja i privlačnosti populističkih demagogija. Autoritarna populistička demagogija koje se u „novom svijetu“ oslanja na strah, mržnju i surovost, nema svoju unutarnju vitalnost preživljavanja, koja je uvjetovana emocijama, slobodama i pravima čovjeka, da bi mogla preživjeti 21 stoljeće. Falcifikovanje unutarnje emocije autoritarnog populističkog „novog svijeta“ koristeći se „iracionalnim porivima javnosti“, samo ubrzava njegovo unutarnje truljenje i razaranje. Prava i slobode čovjeka kada se učine utopijskom idejom upravo tad čine esencijalnu pokretačku snagu razvoja čovječanstva. Proces unutarnjeg truljenja i razaranja „autoritarnog populističkog svijeta“ ne ostavlja čovječanstvo imunim od infekcije populističke retorike svagdje tamo gdje je društvo otvrdlo u zlokobnim podjelama između zadovoljstva i dirinčenja, tiranije i neslobode, moćnih i nemoćnih, osionih i uplašanih, pismenih i nepismenih. „Košmarna atmosfera, bespomoćnost čovjeka, nestanak koncepta pravde i objektivne istine, tajnost, prevara i izdaja“ stalni su pratioci autoritarnog populizma kojeg je nemoguće reciklirati tamo gdje su prava i slobode čovjeka potisnute na marginu.

III

Na odsustvo i propadanje sloboda i prava čovjeka danas govore i proklamacije brojnih autoritarnih nacionalnih vodja, koji svoju autortarnu moć izvode mističnog odnosa vladara i crkve, podmitljivosti, laži, i zabave (bogatstvu), čime se stvara ideal „novog svijeta“, u kojem je osigurana potpuna sloboda izvrtanje mišljenja i riječi, što će činit skrnavljenje slobodne volje čovjeka opravdanim i relaksirajućim. Kult laganja, prevare, neznanja, neslobode i tiranije, ponovo izrasta u najviše vrijednosti nastajućeg autoritarnog populističkog trenda u kojem je teško koga uvjeriti da istina i sloboda uopće nešto znače. Laganje postaje toliko uobičajeno da je teško povjerovati da iko može govoriti istinu, izuzev ludaka, jeretika, sanjara, i skeptika, koje i onako niko ne uzima za ozbiljno.

Koncept društva pune prividne zaposlenosti, društva prisilnog reda, rada i vojne discipline, društva u kojem je uspostavljena nacionalna i vjerska homogenost i jedinstvo u kojem se ne postavljaju pitanja individualna prava i sloboda čovjeka niti pitanje dostojanstva manjinskih grupa, izrasta u haotično društvo u kojem čovjek više nije sposoban da razazna stvarnost od fikcija niti da uoči razlike između istine i laži, koje u stvari više i ne postoje, kako to navodi Hana Arent: „U vječno promjenljivom svijetu, mase su stigle do tačke da istovremeno povjeruju u bilo šta i da ne vjeruju ni u šta, i da misle da je sve moguće, a ništa nije istina“. U tom haotičnom društvu čovjek gubi moralnu i intelektualnu snagu otpora. Samoobmana, preživljavanje i želja za moć postaje glavna potisna snaga za njegovu nepokolebljivu uvjerenost da je u pravu i kada radi i odobrava i najužasnije zločine i nepravdu.

Stari poredak je srušen ili se rastača u cijelom svijetu, a čovjek je u grču između nedovršene arhitekture savremenih znanstvenih trendova i političkih dogmatskih i teoloških struktura koje ga još uvijek drže zarobljenim u lancima njihove moći i utjecaja, i njegovog neznanja i imbecilnosti što ga čini nemoćnim da prepozna opasnost koja mu se približava.

„Nestala nada, iznevjerena dobrota, nekažnjene laži“ postaju glavne odrednice „autoritarnog populističkog svijeta“, koji se sve jasnije ocrtava na horizontima čovječanstva, sa malom vjerovatnoćom pobune čovjeka protiv samog sebe u tom svijetu. Kao u Orvelovoj „Životinjskoj farmi“ u društvu sa apsolutno nepogrešivim vodjom i sa nepismenim pukom, uz falcifikovanje dokaza, život čovjeka lažno postaje sve bolji i bolji, napredniji i ekspresivniji. Za drugačije vidjenje nema dokaza u autoritarnom populističkom „novom svijetu“. Bas kao što je Jevgenije Zamjatin napisao u svom antiutopiskom romanu „MI“ (1920), čovjek je ponovo doveden pred izbor „između bolne i haotične slobode i bezumne sreće potpune poslušnosti“ u kojoj sve prelazi u svijet halucinantnih sjenki i nestvarnosti. U toj bezumnoj sreći čovjeka, sjenke logora za masovno ubijanje, silovanje i protjerivanje, sa aritmetičkom progresijom užasa razorenih gradova i sela, sa stalnom prijetnjom upotrebe nuklearne bombe, čini svjetlucavu stvarnost morbidno poremećenog uma čovjeka na samom početku ovog milenijuma.

IV

U kakvom svijetu živi i u kakav svijet ulazi homo sapiens na samom početku ovog milenijuma ostaje još uvijek otvorenim delikatnim pitanjem za čijim odgovorom čovjek još uvijek traga.

U doba osakaćene istine, iskrivljenog mišljenja, izgubljenog morala, iskvarenog jezika, zloupotrebe moći, izgubljenog nadanja i otvorene mržnje i masovnog planskog ubijanja nemoćnih, na prvi poigled se čini da svijet na samom početku 21 stoljeća ulazi u apokaliptični matriks najvećih strahova i zabluda homo sapiensa odkako se je otisnuo na svoj evolucijski put dug više od 200.000 godina. Na tom putu homo sapiensa redovito su pratile velike prirodne katastrofe, glad, nemiri i grubosti divlje prirode, klimatske promjene, nuklearne prijetnje, velike pandemije. Danas njegovo preživljavanje odvija se u globalnoj međuzavisnosti svih tih prijetnji povezanih u jedinstvenoj nestabilnoj kompleksnosti svijeta u kojoj i najmanji poremećaj može pokrenuti opći kolaps čovječanstva. Iz te nestabilne kompleksnosti svijeta izrasta objektivna nužnost globalne opće suradnje homo sapiensa, bez obzira na njegovu rasu, vjeru, kulturu, političko ubijedjenje, ili civilizaciju kojoj pripada. Nedostatak saznanja te objektivne nužnosti čini danas najtežom dionicom preživljavanja čovječanstva.

Na samom početku 21 stoljeća kada se činilo da je homo sapiens napokon uspio spojiti u jedinstven matriks umjetnu inteligenciju, kompjuterske algoritme i kvantno računarstvo sa oplemenjenim manirima i humanošću čovjeka, i sve to spojiti u jedinstven mozaik u kojem će definitivno moći staviti pod kontrolu sve zamke surove prirode, novih tehnologija i sopstvene prirodne nesavršenosti, civilizacija homo sapiensa se nenadno našla pod velikom prijetnjom samog čovjeka i na ivici velikog sloma. Bezumni rat Rusije protiv Ukrajine, besmisleno i surovo uništavanje naseobina homo sapiensa, spaljivanje i uništavanje žitnih polja, trovanje vode i zraka, ubijanje i protjerivanje miliona i miliona nemoćnih ljudi, žena i djece, što vodi u glad i siromaštvo biblijskih razmjera, čini najveći zločin koji je zadesio čovječanstvo u 21 stoljeću. Ništa manji zločin od zločina „novog svijeta“ je zločin podržavanja ovog zločina zbog interesa i profita. U tom koloplotu nastajućeg „novog svijeta“ po prvi put se u istoriji čovječanstva otvara prostor u kojem će preživljavanje homo sapiensa naći u realnoj opasnosti od samouništenja.

Od toga da li će se homo sapiens uspjeti izboriti za svoju sopstvenu slobodu i slobodu svoga mišljenja zavisit će i njegova sposobnost da kreativno riješava opasnosti, izazove i prijetnje koje vrebaju čovječanstvo na ulazu u ovaj milenij, što je određujuće za preživljavanje ljudske civilizacije. Danas najveću prijetnju preživljavanju homo sapiensa predstavlja autoritarna populistička demagogija koja se koristi svim tehnološkim, znanstvenim i materijalnim dostignućima ljudske civilizacije da bi slobodu ljudske misli stavila u funkciju razaranja i demonizacije globalnog društva, kako bi učinila nemoćnim homo sapiensa da djeluje jedinstveno i odgovorno.

Sekularna i duhovna sprega vladara i crkve (kralja i boga), neukost, podmitljivost, laž i pohlepnost čovjeka, bahata zabava bogatih na račun sirotinje, očajna nesigurnost i strah siromašnih od sopstvene demonizacije, stvaraju savršen spoj za razvoj autoritarne populističke demagogije koja na određenoj destinaciji prerasta u totalitarnu populističku ideologiju terora koja ima za cilj ne samo promjenu strukture društva već promjenu prirode samog čovjeka. Ta promjena prirode čovjeka rasplamsava emocionalnu žudnju čovjeka biti što bliži vladaru, bogu, crkvi i autoritarnom režimu, kako bi mogao ostvariti sitne male privilegije i pogodnosti, što vodi u svjesno žrtvovanje njegove sopstvene slobode, što danas čini najveću prijetnju ljudskoj civilizaciji.

U toj emocionalnoj žudnji čovjeka da obezbjedi sopstveno preživljavanje, narcisoidna i patološka autoritarna populistička demagogije uništava svako ljudsko dostojanstvo u čijem

razaranju ni jedna kleveta, ni jedna laž nije dovoljno grozna, ni jedna intriga ni jedno sredstvo nije previše prljavo, da bi se obezbjedilo funkcioniranje autoritarnih populističkih režima kao najperfidnijih trgovaca lažnim i izmišljenim informacijama, zavjereničkim mrežama i masovnom kulturom straha, što vodi do autoritarne populističke ideologije koja čovjeka pretvara u prisilnog populističkog fanatika (ludaka). Time autoritarna populistička ideologija sve izravnije i otvorenije izrasta u emocionalnu zamjenu za nacističko/fašističku doktrinu s apsolutno nepogrešivim vladarom i fanatičnom netrpeljivošću i nasiljem prema onima koji sumnjaju u ispravnost te ideologije. Lažna slika nacionalnog napretka i kulturne dominacije i opće sreće nacije, pretvara čovjeka u patološkog nacionalistu koji u realnoj stvarnosti ekonomskog propadanja nacije, izolacionizma, terorizma, nasilja i samovolje vladara, nalazi sliku „novog svijeta“ koji izrasta na obnovljenoj srednjovjekovnoj svijesti o čvrstom i okrutnom gospodaru koji crnom magijom i populističkom mistikom, političkim sudjenjima, cenzurama i endemskom paranojom, stvara taj „novi svijet“ sa idealima novog globalnog „liberalnog“ poretka.

Put stvaranja tog „novog svijeta“ vodi do stvaranja društva anarhije i „mješovite tiranije“, do društva „upravljane demokracije“ i totalitarizma. Na tom putu stvara se društvo razornog nasilništva, samovolje, bezkrupuloznosti, neodgovornosti, niskopoklonstva, duhovnog, materijalnog i moralnog siromaštva i distopijske jednakosti i mira, na kojem se razvija autoritarni nacionalizam i kulturni konzervatizam što čini autoritarnu populističku ideologiju „novog svijeta“.

U tom „novom svijetu“ autoritarne populističke ideologije, na poluistini, laži, obmani i strahu stvara se „alternativna stvarnost“ u kojoj „ništa nije istina a sve je moguće“. U toj „alternativnoj stvarnosti“ gdje istina nije istina i gdje „borba protiv laži postaje mnogo teža i zamornija nego njihovo ponavljanje“, opće ludilo doseže vrhunac. U tom ludilu sve se okreće naglavačke. Stvarna moć autoritarnog vladara i populističkog režima mjeri se brojem onih koji vjeruju u besmislenost, brojem onih koji funkcionišu u zasebnom populističkom matriksu razmišljanja u kojem bjesnilo mržnje prema protivnicima autoritarne populističke demagogije doseže najvišu kulminaciju mračnjaštva, beskrupuloznost, arogancije i surovosti.

U tom koktelu bjesnila, cinizma, besmislica, ispraznosti, lakovjernosti i propagande, u kojem se čovjek odriče od svih svojih ideala i stvarnih vrijednosti, nema mjesta činjenicama koje se protive alternativnoj stvarnosti „novog svijeta“. Činjenica koje ukazuju na stvarnost života i vrijednost slobodnog mišljenja čovjeka i njegovih sloboda, postaju lažnim vijestima (fake news), dok se na flagrantim lažima stvara novi kodeks „alternativnih činjenica“ u kontekstu kojih se stvarni svijet posmatra kroz prizmu satire, parodije i manipulacije s pravima i slobodama čovjeka. Opstanak čovječanstva danas zavisi isključivo od toga koliko će homo sapiens imati snage i moći da se pobuni protiv samog sebe i da izbori slobodu sopstvenog mišljenja? Pobuna protiv samog sebe najveći je izazov pred kojim se danas nalazi homo sapiens u njegovoj dugoj historiji preživljavanja.

V

Kraj 20 i početak 21 stoljeća je period uraganskih političkih promjena u međunarodnoj zajednici. Promjene su vidljive na ideološkoj, političkoj, razvojnoj, tehnološkoj i moralnoj platformi. Ovaj period delikatnog razvoja ljudske zajednice ostat će u najizozštenijem fokusu čovječanstva zbog prerastanje desničarske populističke retorike i sve homogeniju ideologiju autoritarnog populizma kao koncepta autoritarnog populističkog nacionalizma s ciljem

urušavanja ideologije globalnog liberalizma, koja je bila dominirajuća ideologija na međunarodnoj političkoj sceni od sloma nacizma krajem II svjetskog rata.

Kako desničarski populistički nacionalizam, po uzoru na nacional-socijalizam, ima opasnu pretenziju izazivanja velikih sukoba, pod izgovorom otvaranja širih prostora za demokratizaciju sloboda i prava čovjeka, što ga može činiti na prvi pogled prihvatljivim, otpor prema ovom procesu još uvijek ostaje ideološki zamagljen i nedefiniran. Zamagljenost i nedefiniranost ideološkog odgovora prema autoritarnoj populističkoj retorici u 21 stoljeću efektno će poslužiti autoritarnom populizmu da preuzme ideologiju nacizma kao sopstvenu ideologiju borbe protiv globalizacije i univerzalnih sloboda i vrijednosti, koje vidi isključivo kao moderni tehnološki i kulturni imperijalizma velikih i moćnih država i korporacija. U interpretaciji autoritarnih populista nacionalizam je pozitivna snaga koja otvara novi prostor slobodnog razvoja nacionalnih država koji je u velikoj mjeri, po njima, onemogućen ideologijom liberalnog internacionalizma i djelovanjem međunarodnih globalnih organizacija, kao što su UN, EU, Sjevernoatlantski odbrambeni savez (NATO), međunarodni krivični sud. Birajući slabe potporne zidove međunarodne multilateralne političke i pravne arhitekture i globalizacije, koje su uprkos svim slabostima i nedosljednostima izvukle iz siromaštva jednu trećinu svjetske populacije, provele dekolonizaciju, produžile životni vijek čovjeka, i uvele brojne siromašne zemlje u zonu brzog i intenzivnog razvoja, upravo će se te institucija naći na najoštrijem udaru autoritarne populističke retorike.

Autoritarna populistička retorika modernog nacionalizma traži apsolutnu slobodu nacionalnog sistema vrijednosti i odbacivanje svih univerzalnih vrijednosti i zakona globalnog upravljanja i ideologije multilateralnog liberalizma, tražeći u tome garanciju za naciju da upravlja sama sobom shodno njenim interesima bez ikakvog ograničenja u odnosu na interese drugih nacija, što će silu i moć učiniti određujućom destinacijom autoritarne nacionalne držve.

Za autoritarne populiste svaka ideja univerzalnih razvojnih, moralnih ili pravnih standarda nije ništa drugo nego platforma novog hegemonizma i imperijalizma koji se po svojoj prirodi diskriminatorno miješaju u unutarne stvari nacionalnih država što u njima ugrožava tradicionalne kulturne standarde i nacionalnu kulturu življenja naroda, namećući time nejednakost i privilegije u korist internacionalnih sistema vrijednosti. Kada takva autoritarna populistička ideologija zauzme središnje mjesto, u nacionalnom matriksu ostaje malo prostora za toleranciju prema idealu univerzalnosti. U tom skućenom prostoru autoritarni populistički nacionalizam prerasta u opsesiju za svoje sljedbenike i zahtijeva monopolizaciju svih segmenata u javnoj sferi, gdje nema mjesta za univerzalne ljudske vrijednosti.

Autoritarna populistička ideologija traži određjenje nacije kao homogene zajednice koja govori jednim jezikom i koja slijedi jedinstven kulturni i vjerski matriks što odražava ideologiju male manjine a ne širinu i mudrost svih ljudi u zajednici. Promulgiranjem vjere u nacionalizam temelji se na ideji da je "uzajamna lojalnost pojedinaca jednih prema drugima najmoćnija sila koja djeluje u političkom carstvu". Ta mala hermetički zatvorena zajednica sa unutarjom homogenom nacionalnom, kulturnom, jezičkom, vjerskom i historijskom strukturom, čini pokretačku snagu razaranja univerzalnih vrijednosti. Autoritarna populistička ideologija vodi do nostalgичne slike nacionalizma kao strukture mira u kojoj se obezbjeđuju svi osnovni minimalni zahtjevi preživljavanja, sloboda i dostojanstva za sve koji pripadaju većinskom plemenu istog roda, koje je redovito nemilosrdno prema onima koji mu ne pripadaju.

Na konceptu nacije koju promovira autoritarna populistička ideologije na samom početku 21 stoljeća otvara se novi ideološki rat između nacionalizma i univerzalizma koji u političkom

prostoru ubrzo prerasta u konflikt između dva određujuća sistema vrijednosti: sistem vrijednosti „Gulaga“ i sistema vrijednosti „Google“, kao određujućeg konflikta u ovom stoljeću. Taj neizbježni sukob između neovisne hermetički zatvorene, autoritarne nacionalne-vjerske države i njenog globalnog saveza sa istim prototipom država i univerzalnog carstva novih tehnologija, globalnih standarda i globalnih sistema vrijednosti, definitivno će odrediti dalju sudbinu prava i sloboda čovjeka, dakako i sudbinu čovječanstva u ovom milenijumu.

Na ovoj ideološkoj matrici brojni autoritarni populistički pokreti širom svijeta otvoreno će demonstrirati ideju razaranja globalnih standarda i institucija međunarodne zajednice, što neizostavno traži ukidanje svih univerzalnih organizacija i zakona koji bi mogli ograničiti samostalnost nacije kao homogene jezičke, kulturne, vjerske i historijske strukture u 21 stoljeću. To je upravo ono što će autoritarni populistički nacionalizam učiniti privlačnim u demokratskim društvima, i učiniti ga pokretačkom snagom razaranja multikulturalnih zajednica na samom početku 21 stoljeća, demonstrirajući time urgentnu potrebu stvaranja „doktrine kreativne modernosti“ kao nove globalne liberalne ideologije koja bi bila u mogućnosti da ponudi adekvatan odgovor na ovaj politički izazov u 21 stoljeću.